

A man with short grey hair and glasses, wearing a dark blue button-down shirt, is holding a white chicken. He is looking at the chicken with a focused expression. The background is a poultry farm with many other white chickens on metal cages.

MET VMP KAN DIERENARTS POSITIE CLAIMEN, ZEGT ROB VRIENS

Jezelf bewijzen met kennis en kunde

Je positie innemen als dierenarts, dat is wat leden van Veterinaire Monitoring Pluimvee (VMP) doen. Voorzitter Rob Vriens vindt dat dierenartsen in het veld zelf het heft in hand moeten nemen om invloed uit te oefenen in de sector. De pluimveehouder wordt zo het best bediend. "Dat kan alleen op basis van kennis en kunde."

Een samenwerkingsverband waarbij dierenartsen kennis en ervaringen kunnen uitwisselen, dat was het doel waarmee Jan Workamp, destijds sectormanager Pluimvee bij GD, leven blies in VMP. Dat Vriens als voorzitter werd gevraagd is omdat Vriens naar eigen zeggen 'niet iemand is die zijn mond houdt'. "Jan zei: als we er echt wat van willen maken, moet de voorzitter wel iemand zijn die wat durft."

Gruwelijk overgeslagen

Vriens ziet het als zijn taak om dierenartsen in te laten zien dat ze zich moeten laten gelden. "Als een ziekte uitbreekt, dan wordt de dierenarts gruwelijk overgeslagen. Bijvoorbeeld met de vogelgriep. Er worden allerlei instanties betrokken om te praten over een aanpak, maar de dierenarts zit er niet bij." Dat ligt niet alleen aan de sector, maar ook aan de dierenarts zelf, zegt de voorzitter. "Het is een wisselwerking. We hebben een gecompliceerde sector, met overal dezelfde spelers. Dierenartsen zijn wat dat betreft versnipperd. En ze hebben ook niet altijd de behoefte om iets te doen."

Pluimveehouder bedienen

Maar de rol verandert, vertelt Vriens. "Uiteindelijk is het de pluimveehouder die goed bediend moet worden. De positie vanuit het dier wordt daarom steeds belangrijker. De dierenarts kan daarbij de leidende rol nemen." Maar dat gaat niet vanzelf, daarin is Vriens resoluut. "Wil je die rol krijgen, dan moet je hem opeisen, je moet zelf moeite doen. Dat kan alleen met kennis en kunde, en dat moet je elke dag bewijzen."

Daarom gaat het bij VMP veel over diagnostiek. "Dat wordt steeds moeilijker. Vroeger was het zo dat een legkip die zich niet lekker voelde gewoon zijn eieren optrok. Die nam een paar ATV-dagen, zeg maar. Nu blijven de kippen maar eieren leggen; ze zitten genetisch anders in elkaar. Diagnostiek is nu gecompliceerder." Er wordt in het veld weleens wat geroepen, zegt de dierenarts. Het wereldje is klein. Zo ook onlangs met pokken. "Er wordt dan gezegd: de kippen hebben dat. Elke dierenarts hoort dat, en denkt, het zal wel kloppen, het zijn pokken. Maar als we dat dan als groep bespreken wordt duidelijk dat het gebaseerd is op gebrekkige informatie. En met de verzamelde data en casuïstiek, komen er twijfels. Zijn het wel pokken? Nee, volgens ons niet."

Data delen

Zo'n platform gaat er dan ook over dat je communiceert. En data deelt. Dat laatste is nog een heikel punt. Een van de voorwaarden van een lidmaatschap was dat de helft van alle verzamelde data werd gedeeld met VMP. "Dat is logisch: het is pas wat waard als iedereen meedoet." Maar het ging nog niet voor spoedig. "De afgelopen jaren hebben dierenartsen al steeds

meer papierwerk erbij gekregen. Net als ik haalde het gros de eis niet." Bovendien kan het niet anoniem: dus als je klant het liever niet wil, kan het niet.

Om toch die kennis en kunde te bieden die zo belangrijk is in het veld, komt er daarom een nieuwe opzet. "We dachten: als je die data nou opknijpt in meerdere, kleinere projecten. De dierenarts kan dan meedoen aan een concreet onderzoek, bijvoorbeeld naar een probleem dat hij of zij zelf in de praktijk ziet. Je hebt dan een klein raampje om informatie in te brengen. Het komt niet meteen in de grote bak." De betrokkenheid wordt groter, denkt Vriens. Er is bijvoorbeeld feedback. "Je hebt ergens in geïnvesteerd, en je krijgt er ook iets voor terug."

Gumboro-pilot

Een mooi voorbeeld van zo'n pilot is volgens Vriens het onderzoek naar Gumboro-titers. "De ziekte van Gumboro is de laatste jaren aan het doorsudderen, meer dan de jaren ervoor. Terwijl er wel gevaccineerd wordt tegen Gumboro." Het zou dus aan de manier van vaccineren kunnen liggen, was de gedachte. Daarom werd een pilot gestart waarbij een aantal praktijken werd gevraagd bloedmonsters te laten onderzoeken. "Er moest toch getapt worden voor Newcastle Disease, dus het kostte niet veel extra moeite." Wat bleek? De hypothese klopte, er was onvoldoende titeropbouw door onder meer lagere doseringen vaccin. Er werd gevaccineerd met halve doseringen. "Dat is onvoldoende. Het is misschien goedkoper, maar het is link om te doen. Je moet wel fatsoenlijk vaccineren."

Een dierenarts kan daar iets mee, zegt Vriens. "Het kan een argument zijn om de pluimveehouder te overtuigen. Vaccineren moet goed gebeuren, niet om onze portemonnee te spekken, maar om gewoon vrij van bijvoorbeeld Gumboro te zijn."

Vriendenclubjes

De dierenarts moet zijn positie claimen, benadrukt Vriens. Nu meer dan ooit. "Bijeenkomsten tussen pluimveedierenartsen waren tien jaar geleden nog vooral vriendenclubjes die naar wetenschappelijke verhalen luisterden en zo hun kennis vergrootten. Dat is nog steeds wel, maar de wereld was toen anders, veel eenvoudiger. Maatschappelijk verantwoord ondernemen kwam toen niet ter tafel. Dat begint te komen. Thema's als antibioticumgebruik, dierenwelzijn en regelgeving komen ook steeds meer aan de orde, daar moeten we ons op z'n minst tegenaan bemoeien."

Dat GD daaraan bijdraagt staat buiten kijf. "Ik doe GD'ers tekort als ik zeg dat GD een faciliterende rol heeft voor VMP. De wisselwerking is belangrijk, er wordt eerlijk en duidelijk gecommuniceerd. We doen het samen, samen kun je heel veel. Daar is VMP een mooi uithangbord voor."